



naar goed samenleven

# Onze inzet in 2020

## Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Inclusief Samenleven	3
1.a. Aandacht Inclusief	4
1.b. Noaberhoes Windmolenbroek Almelo	5
2. Van Polarisatie naar Vertrouwen	6
3. Kerk en Dorp	7

## Voorwoord

juni 2020

Eigen kracht waar het kan.  
Begeleiding waar het nodig is.  
Levenskwaliteit als resultaat.

Het KCWO zet zich in voor activiteiten en projecten in de volgende programma's:

1. *Inclusief Samenleven*: verminderen van uitsluiting van (groepen) mensen, een appél te laten horen en tot daadkracht te komen: dat ieder mens er bij hoort. Dit doen we in verschillende projecten en activiteiten: we activeren voor een duurzaam en inclusief samen leven.
2. *Geloof, Duurzaamheid en Toekomst*: gericht op een leefbare toekomst van onze aarde en van ons samenleven, gebaseerd op de pauselijke encycliek Laudato Si.
3. *Van Polarisatie naar Vertrouwen*: werken aan het overbruggen van tegenstellingen en vooringenomen opvattingen en komen tot samenleven in respect en vertrouwen.
4. *Kerk en Dorp*: voor een duurzame verbinding van dorps- en geloofsgemeenschappen.

Begin 2020 kwam er een einde aan het project "Geloof, Duurzaamheid en Toekomst" waarin we werkten aan de thema's van Laudato Si: milieu, natuur, rechtvaardigheid en solidariteit ("ons gemeenschappelijk huis"). We hebben aan deze activiteiten in 2020 geen vervolg kunnen geven.

In 2020 werden onze activiteiten aanvankelijk sterk belemmerd door de Covid-19 pandemie. In de tweede helft van het jaar konden we met ondersteuning van Actioma aanvullende activiteiten ontplooiën in twee projecten:

- a. Toekomst van de diaconie in Overijssel;
- b. "Gegroet en gekend" van Noaberhoes Windmolenbroek in Almelo.

## 1. Inclusief Samenleven

### Signaleren

De kracht van samen leven en ook van ons werk is gelegen in de vrijwillige inzet van mensen voor een ander. Wij kennen de mensen die naast een ander gaan staan en ze op weg helpen, die een luisterend oor hebben en aandacht geven. Dat zijn degenen die solidair zijn met de mensen die er alleen voor staan en niet weten hoe het verder moet. Dat doen ze – al dan niet bewust – vanuit de waarden van katholiek sociaal denken en doen:

- ✓ dicht bij mensen en pas aanvullend vanuit een hoger niveau als dat nodig is;
- ✓ naar een goed samenleven: bijdragen aan een goede, solidaire gemeenschap;
- ✓ in rechtvaardige verhoudingen: eerlijk, vanuit inclusiviteit en met erkenning van diversiteit.

### Aanpak

We ondersteunen vrijwilligers bij diverse activiteiten:

- Het RK Beraad Bezoekwerk Twente. Dit samenwerkingsverband beëindigde medio 2020 haar activiteiten. Daarbij heeft ze het KCWO gevraagd de mogelijkheden te verkennen voor een nieuwe, bredere ondersteuning van de diaconale initiatieven in Twente c.q. Overijssel.
- Onderzoek: Toekomst van diaconie in Overijssel: verkennen van de mogelijkheden en grenzen van een beraad of netwerk Diaconie in Overijssel. Deze verkenning is zowel inhoudelijk als organisatorisch van aard: wat zijn de verwachtingen vanuit de pastores en lokale geloofsgemeenschappen en parochies op dit terrein? Daaruit zal blijken welk aanbod nodig is en op welke schaal e.e.a. georganiseerd kan worden.

*De ervaringen van de geïnterviewden geven een inkijkje in een veelzijdig werkveld met een grote verscheidenheid qua inhoud en aanpak. Dat past bij de lokale inbedding en persoonlijke invulling van vrijwilligers en pastores.*

*Zowel vrijwilligers als enkele pastores ervaren de huidige situatie als moeizaam en geven aan zich soms wel wat alleen te voelen met alle vragen die op hen af komen: "als pastor zijn we teveel aan het freewheelen". "We kunnen veel leren van elkaar. Ook uitwisselen waar we mee bezig zijn, waar we elkaar mee kunnen ondersteunen". We hoorden bijv. van initiatieven van pastores rond Fratelli Tutti: daar kunnen anderen op ook iets aan hebben.*

*Meerdere geïnterviewden ondersteunen de gedachte van een kerngroep of denktank die als initiator van een provinciaal netwerk in Overijssel de contacten over en weer onderhoudt. Mede vanwege het wegvallen van dienstverlening en de verminderde aandacht vanuit het pastoraat voor diaconie.*



## 1.a. Aandacht Inclusief

### Signaleren

Noaberschap is minder inclusief als we denken: er staan ook mensen buiten onze aandacht.

*"We verwachten veel van de participatiemaatschappij, maar we moeten rekening blijven houden met de kwetsbaren", stelt Vermeij.  
"We moeten oog hebben voor wie midden in de samenleving staan en daar baat bij hebben, en wie niet." (SCP)*

We hebben samen met anderen goed gekeken: hoe staat het met de zorg in dit dorp? We hebben met veel verschillende mensen gesproken over de aandacht en de hulp- en zorgverlening in hun omgeving en over hun eigen inbreng en aanpak. De conclusies zijn: 5 tot 10 % van de ouderen staat er alleen voor. Stelt zich de vraag: wie is deze oudere? En: wie kan de verbinding maken of herstellen?

### Aanpak

Op welke wijze kunnen deze mensen beter bereikt worden?

Vermoedelijk alleen door inzet op persoonlijk, lokaal niveau:

1. Opsporen van kwetsbare mensen om hen te helpen langer zelfstandig en gezond te leven. Meestal zijn dit ouderen die zonder ondersteuning voor hun levensstaken staan.
2. Vergroten van inzet van medemensen/vrijwilligers.
3. Verbinden van de lokale initiatieven en groepen.
4. Goede samenwerking van beroepskrachten en vrijwilligers.



### Resultaten

Samen met ProMO, Stimuland en de afdeling Sociale Kwaliteit van de Provincie Overijssel werken we in vier Gemeenten, telkens in meerdere dorpen: Kampen, Tubbergen, Dinkelland en Twenterand. Daarbij maken we nieuwe verbindingen met vele projecten en invalshoeken zoals rond eenzaamheid, aandacht en zorg, leefbaarheid en vroegsignalering.

Dit leidt tot nieuwe lokale verbindingen met vrijwilligers, diverse organisaties en welzijnsinstellingen.

Samen met hen kijken we naar de lokale situatie:

- a. de activiteiten en verbanden en de actieve vrijwilligers;
- b. de mensen die niet in beeld zijn, ondanks de vele activiteiten;
- c. en hoe we hierin verbeteringen kunnen aanbrengen.

We hebben ervaren dat er naast de contactbeperkingen vanwege Corona nog andere mechanismen zijn die verhinderen dat mensen de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Daarbij vallen in het oog:

- a. de vele taak-/functiewisselingen bij beleidsmedewerkers;
- b. het aanbodgerichte denken dat onvoldoende kijkt naar de niet-bereikte mensen;
- c. het instrumentaliseren van vrijwilligerswerk: vrijwilligers die nodig zijn omdat beroepskrachten te duur zijn en geen tijd hebben. Daarmee wordt de eigenheid en de kracht van vrijwilligerswerk (gemotiveerde, belangeloze inzet) teniet gedaan.

## 1.b. Noaberhoes Windmolenbroek Almelo



In 2019 opende het Noaberhoes in de wijk Windmolenbroek in Almelo haar deuren. Onder grote belangstelling schoot de aanvoerder van Heracles de deur open.

Centraal in de wijk, naast het winkelcentrum heeft de stichting een mooi pand met een inloopruimte en meerdere kleinere ruimtes. Met veel inzet van de betrokkenen werd het een prachtig gebouw en is een goed vrijwilligersteam opgebouwd.

De inloop is goed op gang gekomen, er meldden zich vele vrijwilligers en er werden vele activiteiten ontplooid. Zie hiervoor de website: [www.noaberhoeswindmolenbroek.nl](http://www.noaberhoeswindmolenbroek.nl) en de Facebookpagina. De Corona-beperkingen maken het sinds maart 2020 wel erg lastig.

Het bestuur heeft onze ondersteuning gevraagd in de vorm van procesbegeleiding:

- adviseren van het bestuur zoals bij fondsaanvragen en netwerkopbouw;
- coördinatie en vrijwilligersbeleid;
- training van vrijwilligers;
- en opzetten van nieuwe projecten.



## 2. Van Polarisation naar Vertrouwen

### Signaleren

Bij meerdere demonstraties in Enschede werd met veel emotie geprotesteerd tegen de komst van een nieuwe moskee (die twee kleine oude moskeeën vervangt). Het gevolg daarvan was dat moskeebezoekers zich miskend en bedreigd voelden. Het team BruggenBouwen ging naast hen staan en liet zien dat ze er niet alleen voor staan. Deze solidariteit versterkt het gevoel van veiligheid bij moskeebezoekers en buurtbewoners.

Een belangrijke invalshoek is: “dat wat we aandacht geven groeit beter”. We stimuleren een andere blikrichting: niet gericht op het probleem maar op de oplossing.

### Aanpak

- BruggenBouwen

Na de start in Enschede (2016) en de training in Leeuwarden (2019) hebben we in 2019 ook in Hengelo en Almelo een team BruggenBouwen opgericht. Hierin werken diverse levensbeschouwelijke organisaties (zoals kerken en moskeeën) samen aan goed samenleven in de eigen stad. In 2020 werd ook een bijdrage geleverd aan de training van de leden van een nieuw Team BruggenBouwen in Gouda.

- Kernkracht

Samen met de Geluksacademie en de afdelingen Openbaar Bestuur en Sociale Kwaliteit van de Provincie Overijssel en meerdere Gemeenten werken we aan het project Kernkracht. Hierin helpen we de focus te verleggen: van tegenstellingen en polarisatie naar een positieve aanpak waarin tegenstellingen worden verminderd en democratische processen worden bevorderd. Na de verkennende gesprekken met diverse beleidsambtenaren en bestuurders hebben we een verdiepende workshop voorbereid. Hierin worden de betrokkenen ondersteunt bij het verkennen en implementeren van deze (grotendeels) nieuwe kijk op polarisatie. Vanwege de lockdown is de uitvoering hiervan verschoven naar januari 2021.

- Project Wie ben ik – wie zijn wij?

Het Team BruggenBouwen is onderdeel van de Raad voor Levensbeschouwingen en Religies in Enschede. Ze heeft een project opgezet dat tot doel heeft de polarisatie te verminderen tussen verschillende (levensbeschouwelijke) groepen in de Enschedese samenleving. Bij de start hiervan gaan jongeren in gesprek met een grootouder om de persoonlijke levenservaringen (op de geboortegrond) op te halen. Deze levenservaring wordt vergeleken met het eigen levensverhaal als (kind van) migranten in deze tijd in Enschede. Deze verhalen kennen enerzijds een grote verscheidenheid, maar ook waarschijnlijk ook overeenkomsten. Daarom zal in de derde fase van dit project ontmoeting en dialoog tot stand komen tussen generaties en tussen levensbeschouwelijke groepen. Dit draagt bij aan een goed samen leven in Enschede. In dit project wordt samengewerkt met Alifa.

### 3. Kerk en Dorp

#### Signaleren

Door afnemend kerkbezoek en verminderde betrokkenheid komt de betekenis en toekomst van de lokale geloofsgemeenschap en kerkgebouw onder druk te staan. Deze situatie stelt vragen aan alle betrokkenen: wat is uw visie, waar is nu en in de toekomst behoefte aan? Er is alle reden om de inzet hiervoor te bundelen, ook buiten de kerkmuren. Juist in kleine gemeenschappen is men op elkaar aangewezen.

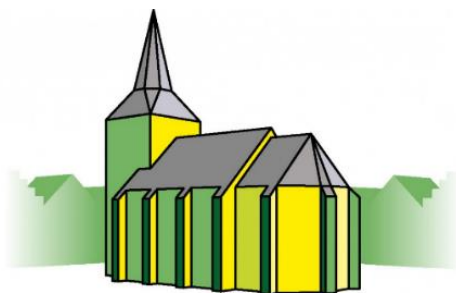
#### Aanpak:

Wij ondersteunen de mensen in de geloofsgemeenschappen die werk maken van de toekomst van hun gemeenschap. Daartoe werken we samen met ProMO, OVKK, Stimuland, 't Oversticht en de Provincie Overijssel.

#### *Gebouw of gemeenschap?*

*Wanneer je naar een dienst of viering gaat van een andere geloofsgemeenschap merk je soms ineens dat je je niet overal thuis voelt. Niet dat de mensen niet aardig en gastvrij zijn. Maar met andere gebeden en liederen is een viering ineens zo anders, dat je je een vreemdeling voelt. Dat duidt er op dat het gevoel van gemeenschap meer in de viering en in de mensen zit dan in het gebouw. Aan de ruimte kun je wel wennen, maar de vieringen wennen niet zo.*

*De geloofsgemeenschap is niet zomaar een gemeenschap. Een band opbouwen kost vele jaren, om je ergens thuis te voelen dus ook. Gedwongen door de omstandigheden moest een geloofsgemeenschap plotseling een half jaar naar een ander kerkgebouw uitwijken. Tot hun eigen verbazing beviel dat redelijk goed, ontstond er een thuisgevoel. Deze ervaring relativeert de betekenis van het eigen gebouw. Het versterkt mijn indruk dat een vertrouwende gemeenschap in een ander gebouw sneller went dan een nieuwe gemeenschap in het oude gebouw.*



**Kerkendorp.nl**



Het KCWO activeert en ondersteunt vrijwilligers die zich inzetten voor mensen in onze samenleving.

We hebben oog voor de bestaansvragen van mensen om tot doeltreffende antwoorden te komen.

Onze inzet draagt bij aan de aandacht voor ieder mens, opdat ieder kan worden wie hij of zij in wezen is.

Katholiek Centrum voor Welzijnsbevordering in Overijssel  
[www.kcwo.nl](http://www.kcwo.nl)

[EddyOudeWesselink@kcwo.nl](mailto:EddyOudeWesselink@kcwo.nl)

Rossinistraat 3 C, 7557 SM Hengelo  
06 51731387